

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 097-0-Kž-07-000066
Brčko, 13.09.2007. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Ruže Gligorević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Maide Kovačević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tanje Šakić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženih K. K. sina S. iz M. – općina B., M. M. zv. M. sina I. iz V. – općina B. i R. S. sina V. iz M. – općina B., zbog kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, odlučujući po žalbama branitelja optuženog K. K., odvjetnika J. P. iz B. i Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-K-06-000120 od 20.04.2007. godine, na javnoj sjednici vijeća održanoj dana 05.09.2007. godine u prisutnosti Tužitelja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine Zekerije Mujkanović, optuženih K. K. i R. S., te branitelja optuženog K. K., odvjetnika J. P. iz B., branitelja optuženog M. M., odvjetnika D. T. iz S. i branitelja optuženog R. S., odvjetnika D. D. iz B., donio je i javno objavio 13.09.2007. godine slijedeću

P R E S U D U

I

Djelomično se uvažava žalba branitelja optuženog K. K., odvjetnika J. P. iz B., pa se u osuđujućem dijelu preinačava presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-K-06-000120 od 20.04.2007. godine, tako da sada glasi:

I.a. Optuženi K. K., sin S. i majke B. rođene K., rođen... godine u mjestu M.1, opština B., nastanjen u mjestu rođenja na k.br. bb, Srbin, državljanin RS i BiH, zemljoradnik, nezaposlen, oženjen, otac dvoje punoljetne djece, pismen, završio IV razreda osnovne škole, vojsku služio u K. P. 1976. godine, bez čina, vodi se u vojnoj evidenciji, neodlikovan, lošeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se postupak za drugo krivično djelo, JMBG ..., nalazi se u pritvoru po rješenju Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kir.296/05 od 02.11.2005. godine,

K R I V J E

Što je: "Kao naoružani pripadnik TO iz B. i druge S. b, kršeći pravila Međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, a postupajući suprotno članku 3. i 27. IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine i članku 75. i 76. Prvog dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju o zaštiti žrtava Međunarodnih oružanih sukoba, prema civilnom stanovništvu vršio ubistva i silovanje, pa je:

1. Dana 26.06.1992. godine, oko 18,00 satu u B.1, u naselju K., došao naoružan do kuće oštećene R. S. ul..., a zatim istu odveo u obližnju susjednu kuću gdje joj je naredio da se skine, nakon čega ju je silovao.

2. U maju mjesecu 1992. godine, iz njihovih kuća u naselju K. u B.1, izveo S. K., M. K., B. H. i M. Š., a potom ih odveo do obližnjeg dvorišta S. R. koje se nalazi u ulici... tu ih lišio života pucanjem iz vatrenog oružja.

3. Dana 26. maja 1992. godine u B.1, u naselju K. iz njegove porodične kuće izveo O. S., a potom ga odveo do obližnjeg dvorišta A. A., u ulici..., te ga potom iz vatrenog oružja lišio života.

4. Dana 30.06.1992. godine, došao do kuće koja se nalazi u B.1 ul..., gdje je zatekao V. P. i M. S., te iz vatrenog oružja pucao u iste i tako ih lišio života, a potom, odatle otišao do kuće koja se nalazi u ul... gdje je zatekao M. J. zv. U., te pucao iz vatrenog oružja u istog i tom prilikom ga lišio života.

čime je počinio kazneno djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ,

pa ga sud zbog počinjenog kaznenog djela, primjenom članka 5., 33., 34. i 41. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ

O S U Ā U J E NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 15 (PETNAEST) GODINA

Temeljem članka 50. preuzetog KZ bivše SFRJ optuženom K. K. se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme prvedeno u pritvoru počevši od 31.10.2005. godine od 11,00 sati, pa nadalje.

Oštećeni N. S., S. J., Lj. T., R. S., A. A.1, porodica T., M. H., F. Š., B. Z., M. Ž., porodica Č. i S. F. se sa odštetnim zahtjevom upućuju na parnicu.

Optuženi K. K. se obvezuje da na ime troškova kaznenog postupka naknadi iznos od 4.025,76 KM, te paušal za rad suda u iznosu od 500,00 KM, sve u roku od 30 dana od pravomoćnosti presude pod prijetnjom prisilnog izvršenja.

I.b. Temeljem članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, optuženi K. K.

OSLOBAĀA SE OD OPTUŽBE

Da je:
zajedno sa optuženim M. M. i R. S.

1. U mjesecu maju 1992. godine, u B.1, u naselju K., u ul..., ušao u kuću A. F., a potom ga iz vatrenog oružja lišio života.

2. U maju mjesecu 1992. godine, između 11,00 i 12,00 sati u B.1 u naselju K. u ulici.... iz vatrenog oružja lišio života M. T., E. T. i E. T.

zajedno sa optuženim M. M.

1. U maju mjesecu 1992. godine u B.1, u naselju K., u ulici... iz vatrenog oružja – puške lišio života H. Ž. zv. H. i M. Č. zv. Č.

čime bi počinio kazneno djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ

II

Odbija se kao neosnovana žalba Tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i u oslobađajućem dijelu potvrđuje presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-K-06-000120 od 20.04.2007. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-K-06-000120 od 20.04.2007. godine, optuženi K. K. oglašen je krivim da je radnjama pobliže opisanim u izreci pobijane presude počinio kazneno djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, za koje ga je prvostupanjski sud temeljem navedenog zakonskog propisa te članka 5., 33., 34., 38. i 41. istog Zakona osudio na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.

Temeljem članka 50. preuzetog Kaznenog zakona SFRJ optuženom K. K. je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru počevši od 31.10.2005. godine od 11,00 sati, pa nadalje.

Oštećeni N. S., S. J., Lj. T., R. S., A. A., porodica T., M. H., F. Š., B. Z., M. Ž., porodica Č. i S. F. su sa odštetnim zahtjevom upućeni na parnicu.

Prvostupanjski sud je optuženog K. K. obvezao da na ime troškova kaznenog postupka naknadi iznos od 4.025,76 KM, te paušal za rad suda u iznosu od 500,00 KM, sve u roku od 30 dana od pravomoćnosti presude pod prijetnjom prisilnog izvršenja.

Istom presudom odlučeno je da se optuženi M. M. zv. M. i R. S., temeljem članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine oslobode od optužbe, da bi radnjama opisanim u izreci oslobađajućeg dijela presude počinili kazneno djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili branitelj prvooptuženog i Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Branitelj optuženog K. K., odvjetnik J. P. iz B. žalbu je izjavio zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, povrede kaznenog zakona i članka 298. točka c) i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da ovaj sud uvaži žalbene navode, ukine prvostupanjsku presudu i zakaže raspravu nakon čega će donijeti presudu kojom će optuženog K. K. osloboditi od optužbe zbog kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ.

Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da ovaj sud uvaži njihovu žalbu, ukine prvostupanjsku presudu i odredi održavanje rasprave nakon koje će donijeti presudu kojom će optužene oglasiti krivim po svim točkama precizirane optužnice od 02.04.2007. godine i osuditi na kazne po zakonu ili da preinači osporenu presudu tako što će optuženog K. K. oglasiti krivim za radnje za koje je navedenom presudom oslobođen, a optužene M. M. i R. S. oglasiti krivim po svim točkama precizirane optužnice od 02.04.2007. godine, zbog kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ.

Podneskom broj Kt.100/05 od 12.06.2007. godine Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je dalo odgovor na žalbu branitelja optuženog K. K., odvjetnika J. P. iz B., predlažući da se navedena žalba odbije kao neosnovana.

Branitelji optuženog K. K., odvjetnik J. P. iz B., podneskom od 01.06.2007. godine i optuženog M. M., odvjetnik D. T. iz S., podneskom od 01.06.2007. godine, te branitelj optuženog R. S., odvjetnik D. D. iz B., podneskom od 30.05.2007. godine, dali su odgovore na žalbu Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u kojim navode da je žalba Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u cijelosti neosnovana, pa predlažu da je ovaj sud odbije kao neosnovanu i potvrdi prvostupanjsku presudu Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, broj 096-0-K-06-000120 od 20.0.2007. godine.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda od 05.04.2007. godine, Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i branitelj optuženog K. K., odvjetnik J. P. iz B., u cijelosti su ostali kod izjavljenih žalbi i prijedloga stavljenih u njima, dok su pak Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te branitelji optuženih J. P. i D. D., odvjetnici iz B., kao i D. T., odvjetnik iz S., ostali kod svojih odgovora na žalbu suprotne strane i prijedloga stavljenih u tim odgovorima.

Ovaj sud je ispitujući prvostupanjsku presudu, u smislu članka 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u dijelu u kojem se pobija žalbama Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja optuženog K. K., odlučio kao u izreci ove presude zbog slijedećih razloga:

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženog K. K. tvrdi da su sve radnje počinjenja opisane u točkama 1. do 7. izreke prvostupanjske presude i sama presuda obuhvaćene bitnom povredom odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te da je izreka presude nerazumljiva i proturječna razlozima presude, jer ne sadrži obvezne elemente koje propisuje članak 285. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, pa nije moguće na pouzdan način utvrditi na koji način i kako je presuđeno u konkretnoj kaznenoj stvari. Ističući ovakve žalbene prigovore branitelj optuženog K. K. očito gubi iz vida zakonom definirana obilježja kaznenog djela iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, u kojem je točno opisano koje radnje čine obilježje bića kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva. U tom smislu radnje počinjenja ovog kaznenog djela čini niz alternativno navedenih protupravnih radnji koje počinji netko u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kršeći pravila međunarodnog prava, među kojim radnjama je navedeno i vršenje ubojstava i silovanje, tako da bitan element bića predmetnog kaznenog djela predstavlja protupravno postupanje u ratu koje je suprotno odredbama međunarodnog ratnog prava, a pojavni oblici takvog protupravnog ponašanja (ubijanje, silovanje i dr.) predstavljaju bitne elemente tog kaznenog djela u mjeri u kojoj je to neophodno kako bi se konkretizirala jedna ili više alternativno u zakonu navedenih radnji počinjenja ovog kaznenog djela.

Naime, pažljivom analizom zakonskog opisa kaznenog djela iz članka 142. stavak 1. preuzeog KZ bivše SFRJ, očigledno je da se radi o tzv. "blanketnoj" kaznenoj normi, što znači da alternativno pobrojane radnje iako su inkriminirane domaćim zakonodavstvom neće imati obilježja ovog kaznenog djela ako njima nisu povrijeđene norme međunarodnog ratnog prava i obrnuto. U tom smislu karakter blanketne norme koja se ima obvezno unijeti u izreku presude imaju odgovarajuće odredbe međunarodno-pravne regulative koja propisuje ponašanje sukobljenih strana u ratu, a ne kazneno-pravne odredbe domaćeg zakonodavstva koje sankcioniraju pojedine od pojavnih oblika radnje počinjenja ovog kaznenog djela (ubojstvo, silovanje, krađa, teška krađa i dr.).

Stoga se bitnim elementima ovog kaznenog djela imaju uzeti činjenice koje se vezuju za postojanje oružanog sukoba i okupacije, pripadnosti počinitelja određenoj vojnoj formaciji, civilnom statusu žrtava, kao i kršenje odgovarajućih odredbi međunarodnog ratnog prava (Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine), dok je pojavne oblike kršenja tih pravila dovoljno opisati u mjeri da se na nedvojbenu način može utvrditi o kojem od alternativno opisanih oblika ovog kaznenog djela se radi, kako bi se pouzdano raščlanilo da li se radi o nekom od tih oblika i o kom, jer u suprotnom te protuprave radnje ne bi imale obilježja kaznenog djela ratni zločin, makar bile i inkriminirane domaćim kaznenim zakonodavstvom kao kažnjive.

Isto stajalište ovaj sud zauzima u pogledu subjektivnog elementa bića kaznenog djela, na koje u žalbi ukazuje branitelj i koje se po njemu sastoji u subjektivnom odnosu optuženog prema djelu (namjera), po kome element namjere nije nužno unositi u opis svake od pojavnih oblika radnje počinjenja ovog kaznenog djela jer je iz stilizacije članka 142. KZ bivše SFRJ razvidno da se ovo djelo može počiniti isključivo s izravnom namjerom, a da pri tomu počinitelj ne mora niti svjestan

da svojim radnjama krši pravila međunarodnog prava, dovoljno je da je bio svjestan protupravnosti svog postupanja.

Dakle, činjenični opis radnje počinjenja kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, koji se prvostupanjskom presudom stavlja na teret optuženom K. K. u potpunosti sadrži sve bitne elemente koje propisuju odredbe članka 285. stavak 1. točka a) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, tako da u tom pravcu ne stoje žalbeni navodi branitelja optuženog da je izreka prvostupanjske presude nerazumljiva i proturječna razlozima, čime je u cijelosti obuhvaćena bitnom povredom odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Povredu kaznenog zakona iz članka 298. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine branitelj optuženog vidi u tomu što prvostupanjski sud nije uzeo u obzir činjenicu da je u povodu dijela radnji opisanih u točki 1. i 7. izreke optužnice, protiv istog optuženog K. K. pred Vojnim sudom u B. već vođen kazneni postupak, zbog počinjenja kaznenih djela – Silovanje iz članka 88. stavak 1. i Ubojstvo iz članka 36. stavak 2. KZ RS – poseban dio, koji je zbog odustanka vojnog tužitelja iz B. obustavljen pravomoćnim Rješenjem broj IK-166/93 od 26.07.1995. godine, zbog čega nije bilo procesnih uvjeta da se vodi novi kazneni postupak u povodu iste kaznene stvari ("*ne bis in idem*"), pa je sud u tom dijelu trebao odbiti optužbu zbog presuđene stvari ("*res iudicata*"), a na temelju članka 283. stavak 1. točka e) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Ovakvo stajalište branitelja izneseno u žalbi ne bi se moglo prihvatiti jer je na temelju uvida u spis predmeta Vojnog suda B. broj IK-166/93 razvidno da je pred tim sudom vođen i pravomoćno obustavljen kazneni postupak protiv K. K. i D. T.1, zbog kaznenog djela – Silovanje iz članka 88. stavak 1. i Ubojstvo iz članka 36. stavak 2. KZ RS – poseban dio, te da te radnje počinjenja dijelom ulaze i u činjenični opis kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, koje se pobijanom presudom optuženom K. K. stavlja na teret. Međutim, valja istaknuti da time nije doveden u pitanje princip zajamčen člankom 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("*ne bis in idem*"), jer se ne radi o istom kaznenom djelu s obzirom da kazneno djelo koje se optuženom K. K. pobijanom presudom stavlja na teret, bez obzira što ga dijelom čine i radnje za koje je postupak vođen pred Vojnim sudom u B., zbog svog karaktera predstavlja složenije, šire i teže kazneno djelo koje je obuhvatilo veći broj inkriminiranih radnji koje su suprotne i međunarodnom ratnom pravu, tako da samim tim predstavljaju drugo kazneno djelo koje se u bitnom razlikuje od onog za koje je postupak protiv optuženih K. K. i D. T.1 zbog odustanka Vojnog tužitelja u B. obustavljen pravomoćnim rješenjem Vojnog suda u B. Predmet novog kaznenog postupka je potpuno novi optužni akt, novi činjenični opis, novi zakonski naziv kaznenog djela, sa novim i težim optužbama protiv optuženog i novih supočinitelja. Međusobna veza između ranijeg (k.d. ubojstvo iz članka 36. stavak 2. KZ RS – poseban dio je iz grupe kaznenih djela protiv života i tijela, a k.d. silovanje iz članka 88. stavak 1. KZ RS – poseban dio je iz grupe kaznenih djela protiv dostojanstva ličnosti i morala) i sadašnjeg kaznenog djela (ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, je iz grupe kaznenih djela protiv

čovječnosti i međunarodnog prava) je beznačajna i ne svodi se čak ni na iste supočinitelje što potkrepljuje tvrdnju da je objektivno u pitanju drugo kazneno djelo koje zahtjeva provođenje novog kaznenog postupka. Uporište za ovakav stav treba tražiti i u činjenici da neprihvatanje prigovora branitelja u ovom pravcu nije imalo za posljedicu dvostruko kažnjavanje optuženog, jer je postupak pred Vojnim sudom u B. pravomoćno obustavljen zbog odustanka vojnog tužitelja od optužnice, tako da se time nije izašlo izvan konvencijskih standarda utvrđenih člankom 4. stavak 1. Protokola broj 7. uz Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dva puta po istom predmetu).

U tom smislu je prvostupanjski sud pravilno postupio kada nije prihvatio prijedlog branitelja optuženog K. K. da u pogledu točke 1. i 7. izreke optužnice, donese presudu kojom će u tom dijelu odbiti optužbu zbog presuđene stvari u smislu članka 283. stavak 1. točka e) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Slijedom toga po ocjeni ovog suda ne stoje navodi žalbe branitelja da je prvostupanjski sud, propuštanjem da postupi po članku 4. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("*ne bis in idem*"), počinio povredu kaznenog zakona na štetu optuženog iz članka 298 stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju žalbeni prigovor branitelja optuženog K. K. vezan za istinitost utvrđenog činjeničnog stanja na kojem je prvostupanjski sud zasnovao osuđujući dio presude, valja istaknuti da je on neosnovan u pogledu radnji koje se optuženom stavljaju na teret u točki 1., 4., 6. i 7. izreke prvostupanjske presude, jer po ocjeni ovog suda izvedeni dokazi na koje se tim povodom poziva i prvostupanjski sud, predstavljaju valjanu činjeničnu osnovu iz koje nedvojbeno proizilazi da je optuženi počinio radnje koje mu se prvostupanjskom presudom stavljaju na teret. Za ovakvu svoju odluku u tom dijelu prvostupanjski sud je, nakon pažljive analize svih utvrđenih činjenica dao jasne razloge koji su po mišljenju ovog suda u potpunosti prihvatljivi i nisu dovedeni u sumnju ni jednim drugim dokazom, a ni samim navodima žalbe.

Tako opravdano prvostupanjski sud nalazi nedvojbeno utvrđenim da je optuženi K. K., dana 26.06.1992. godine u B.1 u naselju K. došao naoružan do kuće oštećene R. S.1, u ul...., i odveo ju u susjednu kuću, naredio da se svuče i legne na krevet nakon čega ju je silovao. Ove činjenice nesumnjivo proizilaze prvenstveno iz iskaza oštećene R. S., za koji sud zbog uvjerljivosti svjedoka nije imao razloga sumnjati u njegovu vjerodostojnost. Posebno treba istaknuti da su za ovaj događaj znali i svjedoci S. J. i Z. M. i to je već bila "javna tajna" u naselju K. na što upućuje i iskaz svjedoka B. M., koji je kritične prigode bio sa optuženim pred kućom oštećene R. S.1 i predosjećajući koban slijed događanja odbio na zamolbu oštećene otići sa njom i optuženim K. K. u kuću u kojoj će ona nedugo potom biti silovana. U tom smislu je irelevantan prigovor branitelja da nije utvrđeno da je optuženi upotrijebio silu kako bi slomio otpor oštećene, kao i da nije utvrđeno da se optužena opirala, iz razloga što je iniciranje ovih činjenica besmisleno ako se ima u vidu da je do počinjenja djela došlo pod takvim okolnostima gdje su naoružani pripadnici jedne strane u oružanom sukobu držali pod potpunom vlašću nenaoružane civile u zaposjednutom naselju K., čija mogućnost kretanja i odlučivanja po slobodnoj volji bila reducirana do te mjere da je bilo kakvo suprostavljanje nasilju i terorizmu značilo dovođenje u opasnost vlastitog života. Slijedom toga i sama naredba koju je optuženi

s oružjem u ruci uputio oštećenoj riječima "lezi dva puta ne govorim" ima karakter i više od ozbiljne prijetnje koja je kod nje eliminirala svaku mogućnost da pruži otpor i spriječi optuženog u njegovim nakanama.

U pogledu radnji opisanih u točki 4. izreke prvostupanjske presude valja istaknuti da je prvostupanjski sud pravilno na temelju utvrđenih činjenica zaključio da je optuženi iz vatrenog oružja lišio života S. i M. K., B. H. i M. Š. pred obiteljskom kućom S. R. u naselju K. u ulici... Naime, detaljnom analizom iskaza svjedoka E. S., J. C. i Z. Đ., kao i A. T., L. H., M. H. i F. Š., može se sa potpunom sigurnošću zaključiti da je optuženi sa svojom grupom počinio ova ubojstva jer je svjedok Z. Đ. bio u tom društvu pred kućom pokojnog B. H., da bi nedugo nakon njegovog odlaska susjed E. S. također vidio te iste ljude pred B. kućom i po povratku s česme čuo pucnjavu. Da su upravo te prigode navedene osobe lišene života potvrdila je sad pokojna Z. Č. koja je sutradan Z. Đ. rekla da su vojnici pobili B. i njegove rođake čim je Z. Đ. otišao ispred njihove kuće. Kada se ima na umu da je te prilike Z. Đ. među tim vojnicima prepoznao samo optuženog K. K. onda je sasvim logičan i na utvrđenim činjenicama zasnovan zaključak prvostupanjskog suda da je optuženi počinio radnje koje mu se točkom 4. izreke pobijane presude stavljaju na teret.

Bezrazložno branitelj optuženog dovodi u pitanje činjenični osnov na kojem prvostupanjski sud temelji zaključak da je optuženi počinio radnje pobliže opisane u točki 6. izreke pobijane presude jer je za takav svoj zaključak sud dao valjane razloge. Naime, pozivajući se na iskaze svjedoka A. M., E. D. i E. R., čiji iskaz je uz suglasnost stranaka pročitao, opravdano prvostupanjski sud nalazi utvrđenim da je O. S., krajem maja 1992. godine od strane optuženog K. K. i još jedne nepoznate muške osobe izveden ispred dvorišta obiteljske kuće i odveden pred kuću A. A. u ulici..., gdje je te prigode ubijen, jer ga poslije tog događaja nitko više nije vidio. Ovakav zaključak prvostupanjskog suda ne dovodi u sumnju tvrdnja branitelja optuženog da sam čin lišenja života pokojnog O. S. nije vidio ni jedan od ovih svjedoka, zato što su navedeni svjedoci na istovjetan način u svom svjedočenju potvrdili kako je prijateljica pokojnog O. S. izvjesna Z. "sva usplahirena" dotrčala pred kuću A. K. i saopćila im da "odvede K. i još jedan vojnik O.". Ovaj događaj je na skoro istovjetan način opisala i svjedokinja J. M., tako da u tom smislu ne postoji bilo kakav drugi dokaz koji bi upućivao da se ovaj događaj drugačije odigrao, kao ni da su neke druge osobe počinile ubojstvo pokojnog O. S.

Neosnovano branitelj optuženog prigovara utvrđenom činjeničnom stanju na kojem prvostupanjski sud temelji svoj zaključak da je optuženi K. K. zajedno sa D. T. dana 30.06.1992. godine u naselju K. pucanjem iz vatrenog oružja lišio života V. P. i M. S., te nedugo potom u ulici... u haustoru njegove obiteljske kuće na istovjetan način lišio života pokojnog M. J. zv. U.

Na ove okolnosti su iscrpne iskaze dali svjedoci R. S., supruga pokojnog M. prvi susjed L. H., kao i N. M., dok je na okolnosti ubojstva pokojnog M. J. zv. U. iscrpan iskaz dao njegov sin M. J., supruga S. i susjed Z. M., koji je čuvši pucnjavu u susjedstvu izašao na svoju kapiju i osobno vidio kako iz haustora obiteljske kuće M. J., neposredno nakon pucnjave izlaze optuženi K. K. i još jedan njemu nepoznat vojnik. S obzirom da pomenuti svjedoci potpuno određeno i bez imalo dvojbi, kao osobu koja je ubila pokojne M. S., V. P. i M. J. zv. U., navode optuženog K. K., dok drugog vojnika nisu do tada poznavali, a nije iz kruga suoptuženih, opravdan je i na

provedenim dokazima zasnovan činjenični zaključak prvostupanjskog suda, kojeg kao uvjerljiv prihvata i ovaj sud, da je optuženi počinio ova ubojstva na način opisan u točki 6. izreke prvostupanjske presude.

Ovom prigodom se treba osvrnuti na jedan generalni prigovor branitelja optuženog u pogledu njegovih tvrdnji da ni za jednu od radnji počinjenja nije saslušan svjedok koji bi bio izravni očevidac događaja, pa ni u slučaju ubojstva V. P., M. S. i M. J. zv. U. Ako bi se ovakav prigovor razmatrao izvan konteksta u kojem je došlo do počinjenja inkriminiranih radnji on bi imao osnova, jer je točno da osim u slučaju oštećene R. S. koja je čin pucanja iz vatrenog oružja optuženog K. K. u svog muža M. S. vidjela prije no što će pobjeći u policiju i prijaviti događaj, u ostalim slučajevima saslušani svjedoci nisu neposredni očevici počinjenih ubojstava. Međutim, valja istaknuti da je, primjera radi svjedok M. J. čuo glas K. K. kada je pozdravio njegovog pokojnog oca M. J. u haustoru njihove obiteljske kuće, da bi par trenutaka potom čuo pucanj i kada je dotrčao iz kožarske radnje koja se nalazila u istom dvorištu, zatekao svog oca mrtva oblivena krvlju u haustoru, a da nitko drugi te prigode nije bio u blizini njihove obiteljske kuće. U tom kontekstu je potrebno naglasiti da je bespredmetno inzistiranje branitelja na očevicima predmetnih ubojstava, ako se ima na umu opći kontekst u kojem su se ona dogodila, koji su zorno opisali skoro svi saslušani svjedoci – preživjeli stanovnici naselja K., prema čijim iskazima je i odlazak po kruh ili vodu na česmu ili izlazak na ulicu bio pogibeljan u tolikoj mjeri da su to smjele činiti samo starije žene koje su optuženici osobno poznavali. Svaki izlazak punoljetnog muškarca na ulicu bez poziva nekog od naoružanih vojnika, pogotovo u vrijeme kada se u naselju čuju pucnji značio je dovođenju u pogibelj te osobe.

Zbog istih razloga su neutemeljeni i neozbiljni prigovori branitelja optuženog vezani uz činjenicu da, osim u slučaju ubojstva pokojne V. P., M. S. i M. J., predmetna ubojstva nisu prijavljena u policiji, te da povodom njih nije obavljen očevid, sačinjena očevidna dokumentacija, obavljena obdukcija tijela ubijenih kako bi se utvrdila vrsta i struktura povreda koje su zadobili, kao i uzrok smrti, zbog čega nije moguće pouzdano ustvrditi da je smrt tih osoba nasilna, jer iz materijalnih dokaza, koje je u tom pravcu prezentiralo Javno tužiteljstvo "*de facto*" i "*de iure*" proizilazi da je njihova smrt prirodna. Ovakvo stajalište branitelja je po ocjeni ovog suda potpuno neprihvatljivo s aspekta činjenice da bi ovakvi zahtjevi za tzv. "forenzičnom obradom" ubojstava bili opravdani kada bi se radilo o takozvanim mirnodopskim uvjetima, međutim ako se uzme u obzir okolnost po kojim je došlo do ovih ubojstava, o kojoj su pored mještana naselja K. svjedočili i tadašnji djelatnici policije D. T. i P. K., kao i načelnik SJB P. Đ., potpuno je nerazborito bilo očekivati da će bilo tko od ovlaštenih djelatnika policije izaći na očevid makar se netko od civila ohrabrio prijaviti bilo koje od ubojstava. Ovo zbog toga što evidentno policija nije u to vrijeme bila jamstvo sigurnosti građana imajući u vidu tko i na koji način je stupio u policiju i nosio uniformu. Obdukcija tijela ubijenih civila također nije bila moguća jer su sva tijela ubijenih, osim u slučaju pokojnog A. F., u veoma kratkom roku odvožena hladnjačom B. i pokopavana u tzv. "masovnu grobnicu" na tada mještanima nepoznatoj lokaciji, s tim što je prema svjedočenju D. M., osobe koja je ta tijela skupljala, prethodno od njih uzet svaki osobni dokumenat po kojem bi se mogli identificirati. U takvoj situaciji tijela ubijenih civila nisu podvrgavana sudsko-medicinskoj ekspertizi da bi se na egzaktn način utvrdio uzrok njihove smrti, pa je kao dokaz da su ubijeni bilo nužno prihvatiti iskaze osoba koje su vidjela mrtva tijela ubijenih sa očitim povredama nanesenim vatrenim oružjem.

Isto tako je bezrazložno inzistiranje branitelja optuženog na tomu da ni u jednom od slučajeva ubojstva koje se optuženom stavlja na teret nije obavljena balistička obrada oružja kojim su ubojstva počinjena, analiza čahura i ispaljenih zrna sa mjesta počinjenja djela, kao ni tzv. "parafinska rukavica" radi utvrđenja stvarnog počinitelja ovih ubojstava, jer je iz iskaza već pomenutih djelatnika policije razvidno da kriminalistička obrada ni jednog od predmetnih ubojstava nije rađena ili ako je rađena onda je dokumentacija o tomu nestala, pa je iz svega toga jasno da nadležni policijski organi nisu na odgovarajući način postupali kako bi prikupili i sačuvali materijalne dokaze vezane uz počinjenje ovih zločina.

Pored svih manjkavosti vezanih uz to da nije bilo moguće na znanstvenoj osnovi utvrditi činjenicu nasilne smrti žrtava, vrstu vatrenog oružja i način počinjenja (tih) ubojstva, ovaj sud nalazi da je na temelju dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka na potpuno pouzdan način utvrđeno da je smrt pokojnih S. K., M. K., B. H., M. Š., O. S., V. P., M. S. i M. J. zv. U. bila nasilna, kao i da im je pucanjem iz vatrenog oružja života lišio optuženi K. K. Kako se radilo o nenaoružanim civilnim osobama koje je u vrijeme ratnog sukoba suprotno pravlima međunarodnog ratnog prava života lišio optuženi kao pripadnik regularne jedinice teritorijalne obrane jedne od strana u ratnom sukobu, pravilno je prvostupanjski sud našao da su se u radnjama optuženog K. K. ostvarila sva zakonska obilježja kaznenog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog KZ bivše SFRJ.

Nasuprot do sada rečenom opravdano se u žalbi branitelja optuženog prigovara da iz provedenih dokaza nije na pouzdan način utvrđeno da je optuženi Kosta Kostić počinio radnje pobliže opisane u točki 2., 3. i 5. izreke pobijane presude.

Naime, temeljitom analizom provedenih dokaza na koje se poziva prvostupanjski sud kada je u pitanju ubojstvo pokojnog A. F. opisano u točki 2. izreke, ubojstvo pokojnog E.1, E. i M. T. opisano u točki 3. izreke, te ubojstvo pokojnih H. Ž. zv. H. i M. Č. zv. Č. opisano u točki 5. izreke prvostupanjske presude, ovaj sud nalazi da nije upitna pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, međutim tako utvrđene činjenice ne daju dovoljno osnova da se sa prihvatljivim stupnjem pouzdanosti može zaključiti da je optuženi K. K. počinio ova ubojstva. Provedeni dokazi u pogledu saslušanih svjedoka nedvojbeno dokazuju da su pokojni A. F., E.1, E. i M. T., te H. Ž. i M. Č. ubijeni iz vatrenog oružja, odnosno da je njihova smrt nasilnog karaktera i očito posljedica kaznenog djela, dok u pogledu nedvojbenog utvrđenja tko je počinio ova ubojstva činjenice su znatno drugačije.

Tako je na temelju iskaza svjedoka S. F., sina pokojnog A. F. nedvojbeno utvrđeno da je njegov otac A. ubijen, što je potvrdio i M. F., rođak pokojnog A. koji ga je na zamolbu sina S. pronašao mrtva u predsoblju obiteljske kuće, u poodmakloj fazi raspadanja, te ga uz odobrenje tadašnjih vlasti sahranio u bašči. Relevantna saznanja o počinitelju ubojstva A. F. prvostupanjski sud temelji na iskazu njegovog sina S. koji je tim povodom izjavio da je 1993. godine u R. u pošti sreo S. M., koji mu je prenio da ga je pozdravio E. S. (umro) i da mu je poručio da mu je oca ubio K. K. iz automatske puške, što je on čuo dok je bio u kupatilu. Imajući u vidu da se radi o posrednom izvoru informacija, koji zbog smrti osobe koja ju je prenijela sinu pokojnog A. F., nije moguće provjeriti, ovaj sud nalazi da razina pouzdanosti ovakvog

dokaza nije takve kvalitete da bi se sa potrebnim stupnjem pouzdanosti moglo nedvojbeno zaključiti da je optuženi K. K. počinio predmetna ubojstva.

Na identičan način je valjalo cijeliti i činjeničnu osnovu na kojoj prvostupanjski sud temelji zaključak da je optuženi K. K. počinio radnje opisane u točki 3. izreke pobijane presude. Naime, na temelju iskaza svjedoka A. T. nedvojbenim je utvrđeno da je on osobno bio pred obiteljskom kućom svojih rođaka E., E.1 i M. T., gdje je pronašao određene tragove koji upućuju da su njegova tri rođaka tu ubijena što su mu potvrdile Š. A. (umrla kasnije) i M. R. (nalazi se u SAD), koje su osobno vidjele mrtva tijela trojice braće T. pred njihovom obiteljskom kućom u ulici A. D., međutim tako izvedeni dokazi i na njima utvrđene činjenice ne daju dovoljno osnova da se s prihvatljivim stupnjem pouzdanosti zaključi da ih je ubio optuženi K. K. U tom smislu nema odgovarajuću dokaznu težinu ni iskaz svjedoka Z. Đ. koji o tom događaju doslovce navodi "da je čuo da su se braća T. vratili kući iz L., pa da su pobijeni, da su nestali... da je u K. bila grupa koja vrši likvidacije,... neki je strah bio u ljudima, pominjalo se ime K. Po ocjeni ovog suda ovako utvrđene činjenice ne daju dovoljno osnova da se pouzdano zaključi da je optuženi K. K. počinio ubojstva trojice braće T.

U pogledu ubojstva H. Ž. zv. H. i M. Č. zv. Č., koje se optuženom K. K. stavlja na teret točkom 5. izreke prvostupanjske presude, valja reći da je činjenično stanje povodom ovog događanja prvostupanjski sud zasnovao na iskazu B. M. datom tijekom njegovog saslušanja na glavnoj raspravi od 07.09.2006. godine. Tijekom svog svjedočenja ovaj svjedok je na izričit upit branitelj optuženog da potvrdi šta je prigodom davanja izjave tijekom istrage u ovom predmetu u policiji izjavio na upit policije "da li mu je poznato da su Ž. H. i Č. M. lišeni života od K. K. i M. M.", potvrdio da je odgovorio "ne znam, što je vrlo moguće ali nisam siguran, moguće je i nije, ali slažem se sa ovim da su oni to počinili". U svezi sa ovom činjenicom ovaj sud cijeni da ovako neodređena i nesigurna tvrdnja ovog svjedoka u odsustvu bilo kakvog drugog pouzdanijeg i uvjerljivijeg dokaza koji bi sa više određenosti upućivao na počinitelje ubojstva ove dvojice civila svakako nije dovoljan da se izvede pouzdan zaključak da je K. K. počinio ovo ubojstvo.

Imajući u vidu da su u pogledu radnji opisanih u točki 2., 3. i 5. izreke prvostupanjske presude odlučne činjenice vezane uz počinitelja ubojstva pokojnih stanovnika naselja K., A. F., E., E.1 i M. T., te H. Ž. i M. Č., ozbiljno dovedene u pitanje ovaj sud je zauzeo stajalište o nužnosti primjene članka 3. stavak 2. ("*in dubio pro reo*") Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, pa je optuženog K. K. u pogledu tih radnji oslobodio od optužbe primjenom članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, jer nije dokazano da je optuženi počinio kazneno-pravne radnje u tom dijelu.

Neosnovano se u žalbi Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine prigovara da pobijana presuda ne sadrži razloge i u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama kada je u pitanju oslobađajući dio presude u pogledu optuženog K. K., te oslobađajućeg dijela presude u pogledu optuženih M. M. i R. S., zbog čega je pobijani dio presude obuhvaćen bitnom povredom odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. očka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Naime, kada je u pitanju oslobađajući dio prvostupanjske presude koji se odnosi na radnje počinjenja predmetnog kaznenog djela koje se stavljaju na teret optuženom K. K., kao i na radnje počinjenja koje se stavljaju na teret optuženim M. M. i R. S., valja istaknuti da se ovakva odluka prvostupanjskog suda temelji na sveobuhvatnoj analizi dokaza provedenih tijekom glavne rasprave, kao i činjenicama koje su na temelju tih dokaza utvrđene, a iz čega je proistekao zaključak prvostupanjskog suda o dokazanosti svake od predmetnih radnji za koje su optuženi oslobođeni. Sud je za ovakvu odluku dao uvjerljive razloge, tako da nema mjesta tvrdnjama žalbe da obrazloženje presude nema razloge, te da je zbog toga obuhvaćeno bitnom povredom odredbi kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Povodom svakog od provedenih dokaza, na koje se u žalbi poziva Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u prilog svom stajalištu da su pored optuženog K. K. supočinitelji predmetnih kaznenih djela i optuženi M. M. i R. S., prvostupanjski sud je u obrazloženju razloga za svoju odluku dao iscrpnu analizu tog dokaznog sredstva (svjedoka), ujedno obrazlažući zašto svaki od tih dokaza u dijelu u kojem tretiraju događaje iz dijela radnji počinjenja za koje je optužene oslobodio od optužbe, ne daje dovoljno činjeničnog osnova za pouzdan zaključak da su optuženi počinili te radnje za koje su optužnicom terećeni. Tim povodom valja istaći da je prvostupanjski sud opravdano doveo u sumnju valjanost iskaza svjedoka N. S., A. i D. A., kao i svjedoka P. M., pri tom navodeći niz nedosljednosti u njihovim iskazima, koje je detaljnom analizom uočio i ovaj sud, tako da je s pravom ove iskaze cijenio s velikom rezervom. Ovom prigodom treba istaknuti da se i ovaj sud suglašava sa ocjenom vjerodostojnosti iskaza ovih svjedoka koje je u pobijanoj presudi dao prvostupanjski sud, prihvatajući razloge koje je za takvu svoju ocjenu sud dao u obrazloženju svoje odluke.

U kontekstu svega naprijed rečenog neosnovani su žalbeni prigovori Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u pogledu navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u oslobađajućem dijelu pobijane presude u odnosu na optuženog K. K. u kojem se tereti za ubojstva I. T., J. A., te E., N. i M. Z., kao i u dijelu presude kojim su optuženi M. M. i R. S. oslobođeni po svim točkama precizirane optužnice od 02.04.2007. godine. Ovakvo svoje stajalište Tužiteljstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine temelji na tvrdnji da je prvostupanjski sud pogrešno vrijednovao dokaze izvedene tijekom glavne rasprave, dajući činjenicama utvrđenim na temelju tih dokaza drugačiji kvalitet, zbog čega je izveo pogrešan zaključak da optuženi nisu počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret.

Ovakve tvrdnje Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine doista nemaju utemeljenja u provedenim dokazima na glavnoj raspravi i činjenicama koje su tako utvrđene s obzirom da je prvostupanjski sud dao detaljnu analizu upravo onih dokaza i iskaza svjedoka na koje se tužiteljstvo u žalbi poziva. Dajući razloge za svoje uvjerenje o dokazanosti pojedinih bitnih činjenica vezanih za svaku od pojedinih radnji koje se optuženim stavljaju na teret, prvostupanjski sud ne samo da je dao razloge zbog kojih smatra da optuženi nisu počinili kažnjive radnje koje im se u oslobađajućem dijelu pobijane presude stavljaju na teret, nego je na temelju iskaza dijela saslušanih svjedoka ukazao i na moguće počinitelje tih kažnjivih djela, posebice tu mislimo na ubojstvo I. T. i J. A.

Imajući u vidu da su razlozi koje je prvostupanjski sud dao u pogledu oslobađajućeg dijela prvostupanjske presude u dijelu radnji za koje se tereti optuženi

K. K., kao i u pogledu oslobađajuće presude u odnosu na optužene M. M. i R. S., po ocjeni ovog suda dovoljno uvjerljivi da ih kao takve u potpunosti prihvata i ovaj sud, u potpunosti je pravilna i na zakonu zasnovana odluka prvostupanjskog suda da na temelju članka 284. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine optužene oslobodi od optužbe u tom dijelu.

Postupajući sukladno članku 308. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ovaj sud je preispitujući prvostupanjsku presudu u okviru žalbenih prigovora, razmotrio i odluku o kazni na koju je optuženi K. K. osuđen našavši da je kazna zatvora od 15 (petnaest) godina adekvatno odmjerena i da oslobađajući dio radnji počinjenja iz točke I. b. ove odluke, u pogledu kojih je ovaj sud preinačio prvostupanjsku presudu, nemaju takvog utjecaja da bi dosuđenu kaznu trebalo korigirati.

Zbog svega do sada izloženog ovaj sud je odbio žalbu Tužiteljstva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine kao neosnovanu, a djelomično usvojio žalbu branitelja optuženog K. K., te je postupio sukladno članku 314. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Tanja Šakić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević